

فرش ایرانی در خطر فراموشی

رئیس شورای راهبردی مرکز ملی فرش دستباف ایران ضمن انتقاد از وضعیت فعلی صنعت فرش ایران، صادرات ۴۰ میلیون دلاری برای صنعتی با عمق تاریخی و اشتغال زایی رایک فاجعه خوانده و نسبت به مصادره اموال تجار ایرانی در اروپا و بی تفاوتی ساختار تصمیم‌گیری هشدار داد و خواستار پایان تصدی‌گری دولت و مشارکت واقعی بخش خصوصی شد. نشست خبری بزرگداشت روز ملی فرش دستباف ایران، با حضور محمدصادق مفتاح (مشاور وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی)، یحیی آل اسحاق (رئیس شورای راهبردی مرکز ملی فرش دستباف ایران) و زهراکمانی (رئیس مرکز ملی فرش ایران) برگزار شد. زهراکمانی - رئیس مرکز ملی فرش ایران - در ابتدای این نشست ضمن اشاره به پیشینه تاریخی فرش دستباف ایرانی اظهار کرد: فرش دستباف ایران با قدمتی چند هزار ساله، همواره نقش مهمی در فرهنگ، هنر، اشتغال‌زایی و تولید ایفاکرده و در دوران شکوفایی خود توانست جایگاه نخست جهان را از نظر صادرات به خود اختصاص دهد. در مقطعی صادرات فرش دستباف ایران به بیش از دو میلیارد دلار رسید، که این یک سابقه درخشان برای کشور ماست.

وی در تشریح موانعی که در سال‌های اخیر این صنعت را با چالش مواجه کرده است، گفت: متأسفانه طی سال‌های اخیر، به دلیل تحریم‌های ظالمانه آمریکا و همچنین برخی قوانین دست‌وپاگیر در حوزه فرش دستباف و کاستی‌هایی در حوزه مدیریت و توسعه این بخش، شاهد افت قابل توجهی در جایگاه جهانی فرش ایرانی بودیم. کمانی در خصوص فرایند نام‌گذاری روز ملی فرش دستباف، خاطرنشان کرد: در ۹۲مین جلسه شورای مشترک مرکز ملی فرش ایران و بخش خصوصی استان اصفهان، پیشنهاد ثبت یک روز به عنوان «روز ملی فرش» مطرح شد؛ پس از پیگیری‌های مستمر و طرح موضوع در شورای فرهنگ عمومی کشور، نهایتاً روز ۲۰ خرداد ماه، همزمان با روز جهانی صنایع دستی، به عنوان روز ملی فرش دستباف ایران به تصویب رسید. این اتفاق، یک برگ برنده برای فعالان این حوزه و ایرانیانی است که همواره فرش را یکی از نمادهای اصیل فرهنگ خود می‌دانند. رئیس مرکز ملی فرش ایران ضمن اشاره به اقدامات انجام شده برای پاسداشت این روز اظهار کرد: با تعامل صورت‌گرفته با وزارت کشور، این موضوع به استنادن سراسر کشور ابلاغ شد تا با برگزاری نمایشگاه‌ها، نصب تابلوهای تبلیغاتی و اجرای برنامه‌های فرهنگی، ضمن معرفی فرش‌های مناطق مختلف، زمینه توسعه بازار و فرهنگ‌سازی عمومی درباره این هنر ملی فراهم شود. هر فرش‌گرفته از طرح‌ها و نقوش اصیل بومی است که با سبک زندگی، اقلیم و هویت منطقه‌ای پیوند دارد. اینکه این فرش‌ها در سراسر کشور به نمایش گذاشته شوند، به دیده شدن این فرهنگ غنی کمک می‌کند. در تهران با همکاری اتاق بازرگانی تهران، ویژه برنامه‌هایی با حضور هنرمندان و سفرای کشورهای مختلف نیز برگزار خواهد شد.

کمانی از برگزاری مراسم جشن روز ملی فرش خبر داد و گفت: این مراسم (سه شنبه ۲۰ خرداد ماه) ساعت ۱۸ در موزه فرش ایران برگزار خواهد شد و از سفرای کشورهای مختلف دعوت به عمل آمده است. موزه فرش ایران تنها موزه تخصصی فرش در جهان است و تأثرب نظیری از هنرمندان ایرانی را در خود جای داده است. متأسفانه بسیاری از ایرانیان این موزه را ندیده‌اند، در حالی که گردشگران خارجی برای دیدن این آثار به کشور ماسفر می‌کنند. رئیس مرکز ملی فرش ایران تصریح کرد: باید استفاده از فرش ایرانی را از خانه‌های خود آغاز کنیم. فرش، هم‌زمان کالایی فرهنگی، هنری و کاربردی است؛ زمانی فرش ایرانی به عرش رسید که در خانه‌های ایرانی بود. اگر فرار است فرش ما همچنان نماد فرهنگ و اصالت باشد، باید خود ما نخستین مصرف‌کنندگان آن باشیم. به گفته این مقام صنعتی، یکی از بخش‌های شاخص مراسم روز ملی فرش، رونمایی از یک فرش نفیس با طرح شاهنامه است که این فرش طی ۱۰ سال با تکنیک‌های خاص بافته شده، در این مراسم قیچی و چله‌هی خواهد شد.

همچنین پنج فرش نفیس متعلق به دوره قاجار که از مخزن موزه استخراج شده‌اند، به نمایش عمومی درمی‌آیند. ضمن اینکه از ساعت ۱۲ امشب، نمادهای آلمان‌های فرش ایرانی به روی برج آزادی به نمایش درمی‌آید و برای نخستین بار نورافشانی به مناسبت روز ملی فرش انجام می‌شود. کمانی در پایان ضمن اشاره به کمپین آگاهی‌رسانی و تبلیغات محلی، خاطرنشان کرد: کمپینی برای معرفی مناطق مختلف قالیبافی کشور راه‌اندازی شده است و با همکاری شهرداری، تابلوهای تبلیغاتی شهری به نمایش فرش ایرانی اختصاص یافته‌اند. امیدواریم این گام، آغاز حرکت تازه‌ای برای احیای جایگاه فرش دستباف ایران باشد و مانیز به عنوان خادمان این حوزه، بتوانیم نقش مؤثری در توسعه این صنعت ایفا کنیم.

در ادامه این نشست، یحیی آل اسحاق - رئیس شورای راهبردی مرکز ملی فرش دستباف ایران و مشاور عالی وزیر صمت-، ضمن اشاره به جایگاه فرش در تاریخ و فرهنگ ایران اظهار کرد: فرش دستباف تنها کالایی است که همه اقوام ایرانی از کرد و ترک و بلوچ و عرب تا قشایی، در آن شریک هستند. فرش یعنی کل ایران. فرش دستباف همواره سهم بزرگی در اشتغال محروم ترین مناطق کشور داشته است. وی یادآور شد: طی سال‌هایی که بنده مسئولیت داشتم، صادرات فرش دستباف ایران به دو میلیارد دلار رسید و حدود دو میلیون نفر به طور مستقیم و چهار تا پنج میلیون نفر به صورت غیرمستقیم در این حوزه شاغل بودند.

آل اسحاق ضمن انتقاد از بی‌توجهی به این صنعت تصریح کرد: در شرایطی که ایران در تعاملات اقتصادی صدها میلیارد دلاری قرار دارد، صادرات سالانه ۴۰ میلیون دلاری فرش مایه تاسف است؛ این رقم بسیار پایین‌تر از ظرفیت‌ها و سابقه تاریخی ماست که چنانچه جدی گرفته نشود، فرش ایرانی به حاشیه خواهد رفت. مشاور عالی وزیر صمت در تشریح مشکلات ناشی از تحریم‌ها برای صادرکنندگان فرش، گفت: هم‌اکنون فرش‌های صادرشده به اروپا به دلیل تحریم‌ها در گمرک‌ها مانده و صادرکنندگان در معرض مصادره اموال خود هستند. برخی از فرش‌های موزه‌ای ایران نیز که به خارج منتقل شده‌اند، در خطر مصادره دولت‌های خارجی‌اند و باید برای بازگرداندن آنها چاره‌ای اندیشید.

در گفت‌وگوی «آرمان ملی» با نایب‌رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران بررسی شد

مشکل ناترازی برق یکی از اصلی‌ترین بحران‌های بخش انرژی کشور است که همچنان پابرجا

مانده و راهکارهای دولت تاکنون توانسته این بحران را به صورت ریشه‌ای حل کند

مستقیم در تولید برق، نقش تنظیم‌گر و پشتیبان را تقویت کند و اجازه دهد بخش خصوصی با تمام ظرفیت وارد عرصه تولید شود. صالحی تأکید دارد که بخش خصوصی آمادگی کامل برای توسعه پروژه‌های نیروگاهی، به ویژه نیروگاه‌های خورشیدی و تجدیدپذیر را دارد و می‌تواند با تضمین کیفیت و کمیت برق، بخشی از مشکلات ناترازی را برطرف کند.

بازار انرژی به خصوص بنزین به شمار می‌آید که به گفته رئیس جمهور، باعث ایجاد مشکلات و ناترازی‌های بسیار و از بین رفتن منابع مالی به دلیل الزام برای واردات بنزین شده است. در این راستا به نظر شما چه می‌توان کرد؟

یکی دیگر از مسائل مهم که تأثیر مستقیم بر بحران انرژی دارد، موضوع قاچاق سوخت است. قاچاق بنزین و سایر فرآورده‌های نفتی سال‌هاست که به معضلی بزرگ تبدیل شده است. دلیل اصلی این مشکل، قیمت‌گذاری دستوری و نادرست سوخت است که باعث ایجاد رانت و فساد گسترده شده است. تحقیقات کارشناسی نشان داده‌اند که این سیاست‌ها باعث شده‌اند قاچاق در سطوح مختلف انجام شود و بازار رسمی به شدت آسیب ببیند. قاچاق سوخت علاوه بر زیان مالی مستقیم برای دولت، مشکلاتی نظیر کاهش کیفیت سوخت، آسیب به محیط زیست و اختلال در عرضه انرژی را نیز به همراه دارد.

باید اذعان کرد که بدون اصلاحات ساختاری و بازنگری در قیمت‌گذاری سوخت، بحران قاچاق سوخت همچنان پابرجا خواهد بود و تأثیر منفی بر سایر بخش‌های انرژی و اقتصاد خواهد گذاشت. به دلیل تفاوت زیاد قیمت سوخت در داخل و کشورهای همسایه، قاچاق سوخت به صورت سازمان یافته و گسترده صورت می‌گیرد که علاوه بر زیان مالی به دولت، باعث ایجاد اختلال در بازار رسمی سوخت و مشکلات زیست محیطی نیز شده است. برای مقابله با این معضل باید سیاست‌های قیمت‌گذاری اصلاح و بازار سوخت به سمت واقعی شدن قیمت‌ها حرکت کند. این اصلاحات می‌تواند انگیزه قاچاق را کاهش داده و بهره‌وری و عدالت در توزیع سوخت را افزایش دهد.

تشدید مشکلات در عرصه انرژی در حوزه‌های مختلف از سال‌ها پیش در کشور وجود داشته دارد، و به نظر می‌رسد که نمی‌توان راهکاری اساسی برای آن در نظر گرفت و هر سال نیز این امر تشدید می‌شود. دلیل اصلی این ناترازی و چالش‌های چیست؟

یکی از مهم‌ترین دلایل اصلی تداوم بحران در حوزه انرژی، سیاست‌گذاری‌های نادرست و دستوری است. قیمت‌گذاری‌های غیرواقعی باعث شده‌اند که انگیزه تولید کاهش یابد و بهره‌وری از ظرفیت‌های موجود به درستی انجام نشود. سیاست‌گذاران باید با استفاده از تحلیل‌های دقیق کارشناسی و شفاف‌سازی بازار، روند قیمت‌گذاری را اصلاح کنند تا فرصت‌های سرمایه‌گذاری و تولید افزایش یابد. همچنین باید توجه ویژه‌ای به استفاده از ظرفیت بخش خصوصی شود و موانع اداری و مالی آنها برطرف گردد. تجربه نشان داده است که وقتی بخش خصوصی بتواند آزادانه و با امنیت سرمایه‌گذاری کند، توسعه در حوزه انرژی سرعت گرفته و مشکلات کاهش می‌یابد.

حین دولت باید با سیاست‌های حمایتی و تسهیل‌گرانه، فضای سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر را افزایش دهد تا بتوانیم علاوه بر تأمین برق پایدار، به اهداف زیست محیطی نیز نزدیک‌تر شویم. البته امیدواریم برنامه ریزی‌های صورت‌گرفته برای رفع ناترازی‌ها با استفاده از تجدیدپذیرها و اینکه برق تولید شده را دولت بخرد و در مدار توزیع قرار دهد، مشکل ناترازی برق حل شود و تا حدی از بحران موجود خارج شود. در سال‌های اخیر، دولت تلاش کرده با توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر مانند نیروگاه‌های خورشیدی، بخشی از مشکل ناترازی را کاهش دهد.

از طرفی، ایجاد بازار بورس انرژی، فرصت خوبی را برای عرضه برق تولید شده از منابع تجدیدپذیر فراهم کرده است. این بازار می‌تواند به بخش خصوصی اجازه دهد برق تولیدی خود را به صورت شفاف و رقابتی در بورس عرضه کند و از این طریق درآمد قابل توجهی کسب نماید. به عبارت دیگر، بورس انرژی بستری است که هم دولت را در مدیریت عرضه و تقاضای یاری می‌کند و هم فعالان بخش خصوصی را در مشارکت مستقیم در بازار توانمند می‌سازد.

شما به عنوان یکی از فعالان بخش خصوصی در حوزه انرژی با راه‌ا اعلام کردید که آمادگی حضور در این بازار به منظور رفع ناترازی‌های انرژی را دارید، اما با پیشنهاد بخش خصوصی برای حضور در عرصه تولید برق استقبال نشده است. دلیل این امر چیست؟

یکی از نکات مهم و بارز در این زمینه، ظرفیت بالای بخش خصوصی برای مشارکت در تولید و تأمین برق است. با راه‌ا و در دوره‌های مختلف به دولت‌ها پیشنهاد شده است که با کنار کشیدن از برخی حوزه‌ها، اجازه دهد بخش خصوصی با تمام توان وارد ساخت نیروگاه‌ها و اصلاحات مورد نیاز شود. چرا که ما به عنوان فعالان این حوزه اعلام کرده‌ایم که آمادگی نور برق مورد نیاز را به ویژه بخش صنایع را به طور کامل و با کیفیت تضمین کنیم.

همچنین تعهد کرده‌ایم که حتی در صورت نیاز حقوق و مزایای کارکنان وزارت نیرو را تأمین کنیم تا فرایند توسعه تولید برق بدون مشکل پیش برود. ولی دولت‌ها تاکنون به دلایل مالی و نگرانی از کاهش درآمد‌های خود، همچنان تمایل ندارند سهم خود را کاهش دهند و به همین دلیل بخش خصوصی در این زمینه فعال نشده است.

این نوع نگاه باعث شده که فرصت‌های توسعه تولید برق از دست برود و به جای آن، مشکلات ساختاری باقی بماند. در این صورت نیاز حقوق و مزایای کارکنان وزارت نیرو را تأمین کنیم تا فرایند توسعه تولید برق بدون مشکل پیش برود. ولی دولت‌ها تاکنون به دلایل مالی و نگرانی از کاهش درآمد‌های خود، همچنان تمایل ندارند سهم خود را کاهش دهند و به همین دلیل بخش خصوصی در این زمینه فعال نشده است.

این ظرفیت، باید سیاست‌های حمایتی و شفافیت بیشتری در این حوزه ایجاد شود تا فعالان بخش خصوصی انگیزه کافی برای سرمایه‌گذاری و توسعه پروژه‌های خود داشته باشند. بر این اساس، دولت باید به جای حضور

سه شنبه

۲۰:۰۳:۱۴۰۴

۱۴ ذی الحجه ۱۴۴۶/ ۱۰ ژوئن ۲۰۲۵

سال هفتم

شماره ۲۱۲۸

armanmeli.ir

درپچه

۲۳ استان دارای تنش آبی

سختگوی صنعت آب گفت: ۲۳ استان و ۴۳ شهر دارای تنش آبی هستند و ۱۶۱ پروژه برای حل این موضوع تبیین شده است. عیسی بزرگ‌زاده در نشست با اشاره به وضعیت منابع آبی کشور، اظهار کرد: وضعیت منابع آبی مطلوب نیست، ۲۱ میلیارد تومان برای پروژه‌های بحرانی اعتبار مورد نیاز است و باید گفت که پروژه‌های تأمین پاسکگو نیستند. وی با اشاره به مقایسه وضعیت ذخیره آب مخازن سدهای پنجگانه تهران، گفت: در روز هفدهم خردادماه حجم مخازن سدهای تهران ۴۵۵ میلیارد مترمکعب بوده که نسبت به سال قبل ۲۱۷ میلیون مترمکعب کاهش یافته است. وی افزود: میزان پرشدگی سدهای پنجگانه تهران ۲۴ درصد تخمین زده شده است و باید پذیرفت که شرایط منابع آبی در تهران مطلوب نیست.

وی با اشاره به شرایط نگران‌کننده برخی سدهای کلیدی کشور بیان کرد: مجموع ۱۳ سد مرتبط با دریاچه ارومیه نسبت به سال گذشته ۲۸ درصد کاهش ذخیره دارند. در تهران نیز شرایط سدهای امیرکبیر، لار، طالقان، لتیان و ماملو مطلوب نیست؛ سد امیرکبیر ۵۱ درصد عقب‌ماندگی و سد لار تنها ۸ درصد پرشدگی دارد. بزرگ‌زاده افزود: سد طالقان با وجود اینکه تا پیش از این شرایط نسبتاً بهتری داشت، اکنون از سال قبل نیز عقب‌تر است. سدهای لتیان و ماملو نیز به‌طور میانگین ۳۴ درصد کاهش و ۲۵ درصد پرشدگی دارند.

سختگوی صنعت آب با بیان اینکه تهران، مشهد و اصفهان به عنوان سه شهر بزرگ کشور به‌طور ویژه نیازمند توجه در سیاست‌گذاری‌های مصرف آب هستند، گفت: خراسان رضوی، خوزستان، فارس، کرمان، بوشهر، زنجان، سمنان، سیستان و بلوچستان، استان مرکزی و تبریز نیز از جمله مناطقی‌اند که باید در مدیریت منابع آبی‌شان بازنگری و برنامه ریزی جدی صورت گیرد. بزرگ‌زاده نسبت به تداوم شرایط نگران‌کننده آبی در بسیاری از استان‌های کشور هشدار داد و گفت: براساس داده‌های جمع‌آوری شده تا تاریخ ۱۶ خرداد ۱۴۰۴، میانگین بارش کشور ۱۴۳ میلی‌متر بوده است که این میزان نسبت به میانگین بلندمدت حدود ۲۹ درصد و نسبت به سال گذشته که ۲۲۹ میلی‌متر بارش ثبت شده بود، حدود ۴۰ درصد کاهش داشته است.

وی افزود: در زمستان امسال اگرچه بارش‌ها در اسفند بهبود نسبی یافت، اما به دلیل از دست رفتن بخش اعظم فصل زمستان، جبران کاهش بارش‌ها ممکن نبود. همان‌گونه که پیش‌بینی‌ها نیز نشان می‌داد، حتی بارش‌های نرمال در بهار نیز نتوانستند عقب‌ماندگی زمستان را جبران کنند. بزرگ‌زاده با اشاره به وضعیت استانی بارش‌ها نیز گفت: استان‌هایی مانند سیستان و بلوچستان، هرمزگان، بوشهر و خوزستان کاهش بارش بیش از ۵۰ تا بیش از ۷۸ درصد را تجربه کرده‌اند.

استان‌های یزد، تهران، فارس، خراسان جنوبی، خراسان شمالی، کرمان، البرز، اصفهان، قم، مرکزی، چهارمحال و بختیاری، سمنان، ایلام و خراسان رضوی نیز با کاهش ۳۰ تا ۵۰ درصدی بارش مواجه بوده‌اند. در مقابل، استان‌های مازندران، گیلان و زنجان کاهش بارش زیر ۱۰ درصد داشته‌اند.

سختگوی صنعت آب کشور با اشاره به تصمیمات مدیریتی اتخاذ شده در پی کاهش بارش‌ها، اظهار کرد: در چهل و ششمین و چهل و هفتمین جلسه شورای عالی آب، تصمیماتی برای کاهش مصرف آب، به ویژه بخش خصوصی و بهبود مدیریت عرضه و تقاضا کمک می‌کند.

در حقیقت برای مقابله با قاچاق سوخت، اصلاح ساختارها و افزایش نظارت‌ها ضروری است تا قاچاق سوخت به حداقل برسد و بازار رسمی به تعادل برسد. در این بین اقدام دولت چهاردهم در استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر گامی مؤثر تلقی می‌شود. توسعه انرژی‌های نو، به ویژه خورشیدی و بادی، باید در اولویت قرار گیرد تا تنوع منابع انرژی افزایش یابد و وابستگی به سوخت‌های فسیلی کاهش یابد.

قطعا بحران ناترازی برق و مشکلات حوزه انرژی، مسائلی چندبعدی و پیچیده هستند که راهکارهای سطحی و مقطعی نمی‌توانند آنها را حل کنند. نیازمند اصلاحات بنیادین، همکاری همه بخش‌ها، به ویژه بخش خصوصی و توجه به واقعیت‌های بازار هستیم.

اگر دولت بتواند به این نکات توجه کند و سیاست‌های حمایتی و اصلاحی خود را اجرا نماید، می‌توان امیدوار بود که در آینده‌ای نزدیک، مشکلات انرژی تا حد قابل توجهی کاهش یابد و کشور از مسیر توسعه پایدار انرژی بهره‌مند شود.